

Fenntarthatóság keresztény szemmel

Dabóczi Gergely, Dr. Baritz Sarolta Laura OP

Miskolc - 2016. ápr. 7.

Kereszténység és gazdaság?

SAPIENTIA

SZERZETESI HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA

Jelenlegi helyzet, kilátások...

- 62 leggazdagabb vagyona = 3,5Mrd szegény összvagyon (Föld népességének a fele!)
- Közel 1Mrd ember éhezik napi szinten
- Klímaváltozás: 2050-re várhatóan min. 150 millióan válhatnak menekülté, csak éghajlatváltozási okokból
- Ökológiai lábnyom: 1985 óta jóval többet fogyasztunk, mint a föld eltartóképessége

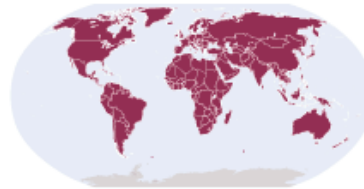
Hány Földre lenne szükségünk az adott ország életszínvonalához?

NEPAL

× 1.9

FRANCE

× 2.5

UNITED STATES
of AMERICA

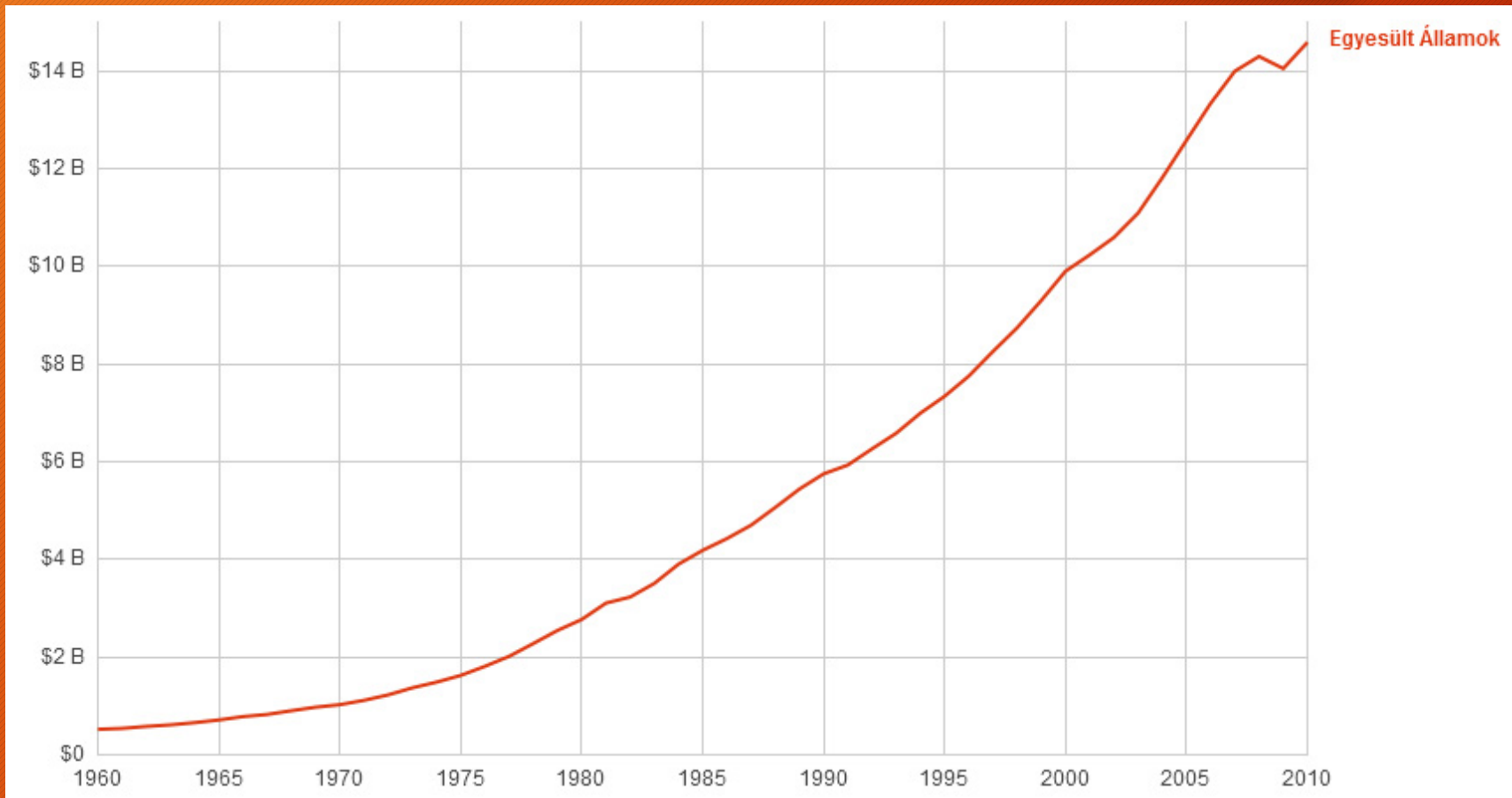
× 4.1

UNITED ARAB
EMIRATES

× 5.4

Végtelen növekedés egy véges rendszerben lehetetlen, s szükségtelen!

A GDP alakulása az Egyesült Államokban, billió dollárban, a 60-as évektől 2010-ig.

„Érdekesség”: tervezett elavulás

„A világ erőforrásai elegendőek, hogy kielégítsék mindenki szükségleteit, de arra már nem, hogy kielégítsék mindenki mohóságát”

Gandhi

Nem az a probléma, hogy nő a népesség!

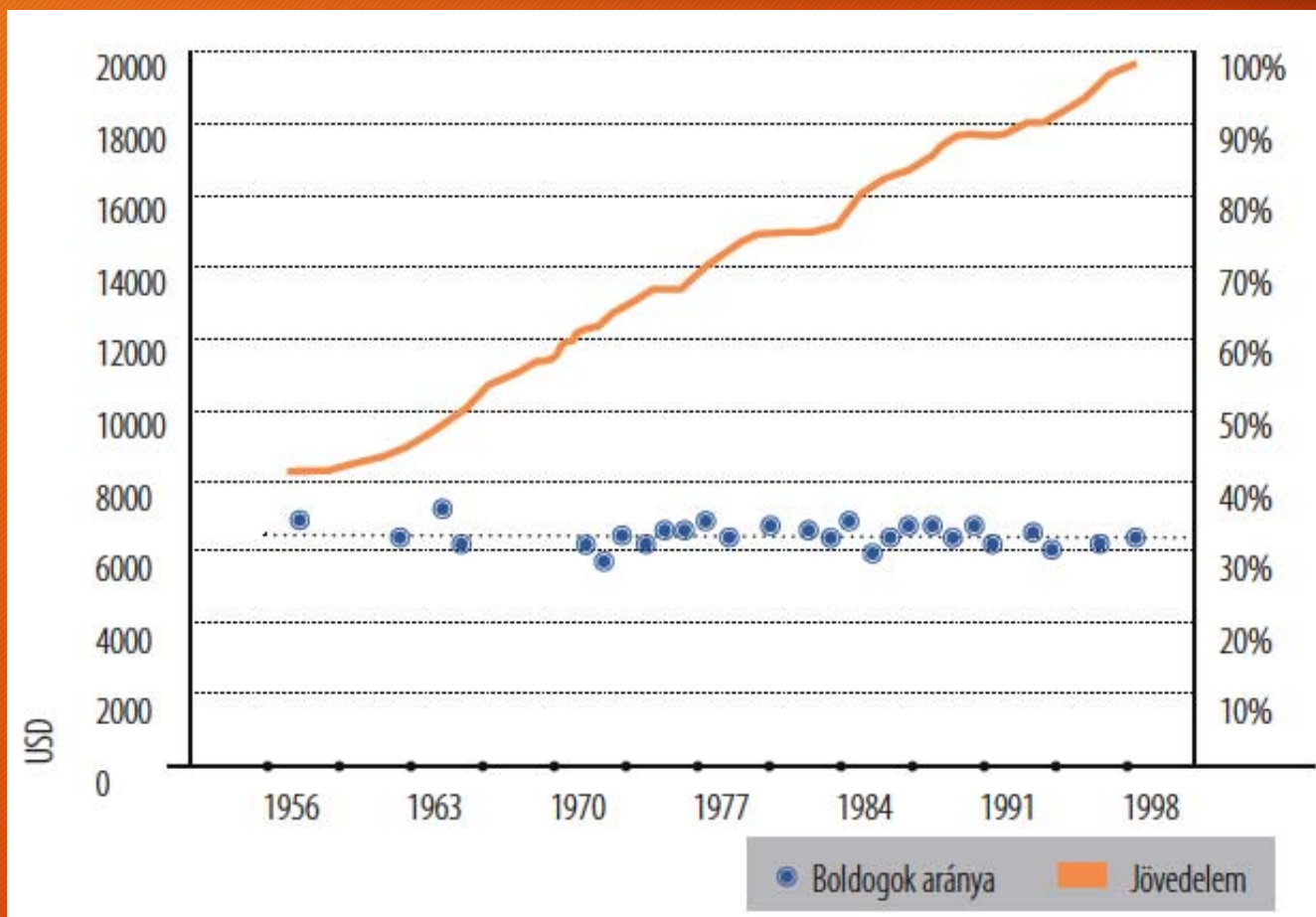

Egyetemen mit tanítanak:
mi a célja a gazdaságnak?

Profitmaximalizálás, tehát minél több pénz!

Ez a haszonközpontú gondolkodásmód.

Boldogság és a pénz összefüggése

A személyi jövedelem és a boldogok arányának alakulása (USA). A függőleges tengelyen: dollár/fő/év

**Az a társadalom- és gazdaságfilozófia,
amely szerint a legfőbb cél az anyagi
haszon maximalizálása, zsákutcába vezet!**

VÁLSÁGOK! Hatalmas károk, nem csak pénzben, emberéletben is...

Szerintetek: mi a célja a gazdaságnak?

**A gazdaság értelme az emberek
boldogságának elősegítése.**

Ha az emberek ***jó értékrendet*** követnének, akkor a gazdaság az emberi ***kiteljesedés*** helye lenne!

Tehát az emberek boldogságát szolgálná.
A gazdaság van az emberért, nem fordítva!

Ha az **ember**
gondolkodásmódja
változik, *megváltozik*
a ráépülő **struktúra** is.

Gondolkodásmód

Haszonközpontú JELENLEGI

- Cél: „minél nagyobb hasznom legyen nekem mindenben”
- Önzés
- A másik ember eszköz a számomra

Erényetikai KÍVÁNATOS

- Cél: „a közösségnek és a másik embernek, a Földnek minél jobb legyen”
- Tudok adni másnak
- A másik ember társam

Nem mindegy melyikben gondolkodunk!

	Haszonközpontú JELENLEGI	Erényetikai KÍVÁNATOS
CÉL	Profit, pénz, élvezet	Erkölc, erénye(es élet)
ESZKÖZ	Erkölc, erény	Anyagi javak, pénz
MOTIVÁCIÓ	Mohóság, felhalmozás, hatalomvágy, bírvágy	Szolgálat, másokat segíteni, erényes élet, jobbá válni

Mi a motivációnk?

PÉNZ, MÉG
TÖBB PÉNZ

SZOLGÁLAT,
MÁSOK
BOLDOGSÁGA

Mik az értékeink?

Nem tudnak elfogyni - fenntartható!

Együttműködés

Kölcsönösség

Bizalom

Barátság

Ajándékozás

Nagylelkűség

Igazságosság

Mértékletesség stb.

Emberközpontú gazdaság

Kereszténység és gazdaság?

- Csak együtt vezet az ember kiteljesedéséhez, valódi boldogságához!

Hol az ember a rendszerben? Eszköz vagy cél?

- A gazdaság van az emberért!

Profit és pénz szerepe?

- Cél nem profit max, hanem az ember kiteljesedése, boldogsága

Erényetika: bűvópatak

Kr.e. IV. - I. század:

Platón, Arisztotelész, Cicero

Középkor:

Aquinói Szent Tamás,

Firenzei Szt. Antonin, Skolasztika

XV. - XVIII. század:

Itáliai Civil gazdaság

Antonio Genovesi

XIX. század vége:

Egyház társadalmi tanítása

XX. század:

Szociális piacgazdaság

Civil társadalom

Alternatív közgazdaságtan

„A közgazdasági karok újragondolják az elveket

...A pénzügyi válság óta hallgatói csoportok támadják a közgazdasági karokat azért, mert azok nem foglalkoznak a világ legnyomasztóbb társadalmi problémáival, mint pl. az egyenlőtlenséggel és a globális felmelegedéssel.

Kritizálják professzoraikat azért is mert azok nem tanítják a gazdasági elvek sokaságát. Ehelyett a kurzusok csupán a neoklasszikus modellekre fókuszálnak, amelyek a diákok szerint keveset magyaráznak a 2008-as válságból.

...szükség van a megközelítések nagyobb számára,

... a gazdaságtörténet nagyobb hangsúlyára,

... nagyobb pluralizmusra a közgazdaságtanban,

...több alternatív hangra,

...nagyobb nyitottságra más társadalomtudományi ágak felé”

Arisztotelész: Politika
Daily – Cobb, 1989

Á-P-Á'

OIKONOMIA

P-P'

Ferencesek, XV. század

MONTI DI PIETA P-P'(Á)

MONTI DI PIETA P-P'(Á)

„JÓ”

szubjektív vagy objektív?

BOLDOGSÁG – EUDAIMONIA

- kiteljesedés az erények által
- emberi kapcsolatok
- lelki élet

VÉGSŐ JÓ

örök törvény; természettörvény

egyetemes normák; erkölcsi normák

valódi „jó”

kiteljesedés

látszólagos „jó”

Objektivista önérték:

**Valódi szükségleteimben
A másik ember jólléte
is benne van.**

**Kiteljesedés
az erények által.**

Helen Alford O.P. Antonio Argandona XVI. Benedek Edmund Burke Bakacsi
Gyula Cesare Beccaria Beran Ferenc D. G. Blanchflower Bourdieu, Martin
Buber Luk Buckaert H. E. Cobb Steven Covey Tom Chappell
F. Compagnoni O.P. J. Cornwall Herman Daly E. L. Deci Amitai Etzioni R.
Easterlin P.A. **Arisztotelész** Egom Erich Fromm E.R. Freeman
Francis Fukuyama Antonio Genovesi

Kenneth E. Goodpaster M. Gunkel J. Habermas F. Herzberg Albert O.
Hirschman Geert Hofstede Horváth Sándor O.P. Bede Jarrett O.P.
II János Pál Thomas Jefferson **Aquinói Szent Tamás**
D. Kahneman Tim Kasser

John Kavanaugh Kerekes Sándor Kindler József Kocsis Tamás Kopp Mária
David Korten B. Las Casas John Locke M. A. Lutz Kenneth Lux Gabriel Marcel
Jacques **Abraham Maslow** Maritain Martos Tamás
Reinhard Marx C.D. McClelland

Muzslay István Michael Naughton Juan Antonio Perez-Lopez Pataki György J.
Pieper S. J. Pope R.E. Quinn P. Ricoeur, Anita Roddick Carl Rogers David
Ross R. M. Ryan M.J. Sandel, Scitovsky Tibor Amartia Sen Skrabski Árpád
Takács-Sánta András Charles Taylor Tomka Miklós J. P. Torrell O.P. Tóth

Gergely Tringer László **Alasdair MacIntyre**
Turgonyi Zoltán A.
Tversky M. Waltzer Stefano Zamagni Zsolnai László

Napra Forgó Rehabilitációs Kht.

Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért
KÖVET

Közösségi vállalkozások

Másért vállalkozók

Értékalapú szervezetek

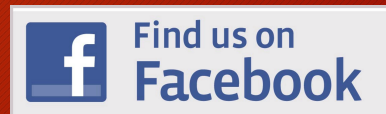
„Rendes”, helyi vállalkozások

Elérhetőségünk:
daboczi.gergely@keteg.hu
baritz.laura@keteg.hu

keteg.hu

Köszönjük a
figyelmet!

Plusz diák

Emberközpontú gazdaság

Kereszténység és gazdaság?

Hol az ember a rendszerben?
Eszköz vagy cél?

Profit és pénz szerepe?

Katolikus társadalmi tanítás

Társadalmi jelenségek vizsgálata

- Hit által megvilágosított ész fényénél

Segítséget akar nyújtani » kiteljesedés

- Értékrend, elvek » értelem segítségével a gyakorlatban alkalmazható

Több mint 10 dokumentum 1891 óta

- Kor égető problémáira válasz
- Mégis azonos alapelvek

Emberi méltóság

Legfontosabb kiindulópont

- A másikat egyenlőként tiszteli

Istenképiség (vö. Ter 1,28)

Istentől kapjuk, nem az emberektől

Valós identitástudat

Szeretni - és szeretve lenni

Ne váljunk eszközzé!

Szolidaritás

Az ember a másik embertől függ

- Ez a felismerés az alapja

Konkrétabban:

- Szegények, rászorulóknak szeretete
- Társadalmat mindenképp előrébb viszi
- Gazdaság, társadalom magától nem lesz tökéletes

Korlátja is van

- Ordo Caritis
- „A szeretet akkor igaz, ha okos”

Közjó

Emberi kiteljesedés egyéni és közösségi szinten

Gazdasági/vállalati szinten:

- Emberi fejlődés, többé válás

Köz-jóllét, public happiness

Elsősorban az állam feladata

Szubszidiaritás

Döntéseket a megfelelő szinten meghozni

- Érintettekhez közel

Önrendelkezés - kísézés

Hatalom/hierarchia szolgáljon, ne elnyomjon

- Életet adjon alacsonyabb szinten is

Igazságosság

Erény (Aquinói Szent Tamás):

- „Mindenkinek megadja azt, ami jog szerint jár neki”

Értelem szerepe

- Feladat is számunkra

Gazdasági/vállalati szint: igazságos bér

- Megélhetés biztosítása, nem kihasználás
- Teljesítmény megkülönböztethető

Legmagasabb formája: méltányosság

- Átfogóbb látásmód mint csupán „betű szerint”

Köszönöm a figyelmet!

www.keteg.hu